

НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА „УСПЯВАМЕ ЗАЕДНО“

1. НЕОБХОДИМОСТ ОТ ПРОГРАМАТА

Предучилищното образование допринася за познавателното, езиковото, социалното и емоционалното развитие на децата. Осигуряването на достъп до предучилищно образование има съществено значение само ако това образование е качествено. Развитието и прилагането на иновативни и авторски програмни системи в детските градини са възможност за надграждане на предвидените в държавния образователен стандарт за предучилищното образование очаквани резултати и реализирането на дейности, планирани и оценени като ефективни от детските учители.

От ключово значение в предучилищна възраст са езиковото развитие и успешната социализация. Езиковото развитие на детето е умение, което е предвестник на уменията му за критическо мислене и се появява още от промените през първите години от живота. Училищната готовност се формира чрез опита, който има детето с неговото обкръжение. Липсата на достъп до хранене и здравна грижа, недостатъчното стимулиране на човешките взаимодействия се свързват с по-ниски обучителни постижения, което на свой ред намалява постиженията на детето изобщо в живота и допринася за неуспешно поведение в обществото. Известно е, че инвестирането в образование в ранна детска възраст има висока икономическа стойност, защото ранното учене води до формирането на добри навици и социални умения за детето.

Предучилищната възраст се характеризира с интензивно развитие и с превръщане на съдържанието на натрупания първоначален собствен опит и впечатления в диференцирани елементарни базисни знания и/или умения – двигателни, речеви, познавателни, социални, игрови. Преживяването на тревожност на 3-годишните деца е свързано с липсата на удовлетворяване на една от водещите социални потребности, свързана с новата за него ситуация, а именно потребността от сигурност.

В развитието на взаимоотношения с възрастни и с връстници у децата се пораждат емоционални и оценъчни връзки. Те са обективното условие за ускорено развитие на

умението за общуване в тази възраст.

Преходът от първичната към вторичната социализация в детството най-често се свързва с постъпването на детето в детската градина. Основни преживявания, които съпровождат детето, при осъществяване на този преход са страх и тревога. Посочените негативни емоции и чувства са по-силно изразени при деца, които до момента не са напусkali дома си и не са посещавали детска ясла.

От психологична и педагогическа гледна точка е възможно постъпването в детската градина да породии първия вътрешен конфликт у детето, поради раздялата с майката или с отглеждащия го възрастен.

Ето защо от ключово значение за развитието на детето е да бъде приложен ефективен модел за успешна адаптация и плавен преход от семейната среда към детската градина с активното участие и подкрепата на семейството, което е първата и най-важната среда, в която децата растат и се развиват.

Децата учат най-добре в среда, която разчита на тяхното активно участие и на интереса им към ученето. Детските градини следва да предлагат безопасна, грижовна и насърчаваща среда и да осигуряват социално, културно и физическо пространство с редица възможности за развитие на потенциала на децата. Дейностите в детските градини се организират с разбирането, че образованието и грижите са неделими, а детството е ценност само по себе си и децата следва да бъдат подкрепяни и ценени.

Учебната 2020/2021 година постави редица предизвикателства и пред системата на предучилищното образование. Беше регламентирана възможността за работа на децата с подкрепата на техните родители от разстояние в електронна среда. В същото време педагогическото взаимодействие, при което водеща роля има играта, не може да бъде осъществено пълноценно от разстояние. В тази връзка е необходимо детските градини и училищата, в които се осъществява задължително предучилищно образование, да бъдат подкрепени в две посоки: за споделяне на иновативни практики за провеждане на дейности с децата и семействата в и извън детската градина/училището и за насърчаване на двигателната активност на децата.

Срок на програмата: учебната 2021/2022 година

Общ бюджет на програмата: 400 000 лв., в т. ч. до 1500 лв. за дейности за публичност и информиране.

2. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

2.1. Обща цел

Осигуряване на цялостно развитие на детската личност, прилагане на иновативни и авторски програмни системи и споделяне на опит в рамките на детската градина, в т.ч. и със семейната общност, както и с други институции.

2.2. Конкретни (специфични) цели

Изграждане на семейна общност в рамките на детската градина.

Изграждане на подкрепяща, приемна, безопасна, мултикултурна, интерактивна среда.

Изработване и прилагане на ефективни мерки за осигуряване на плавен преход на детето от семейната среда към детската градина.

Споделяне на иновативни практики за провеждане на дейности с децата и семействата в и извън детската градина/училището и за насърчаване на двигателната активност на децата.

3. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

Разработени и приложени модели за взаимодействие между детската градина и семейната общност при постъпване на детето в първа група в детска градина, които да осигурят цялостното развитие на детската личност и плавен преход от семейната среда към детската градина.

Изградена семейна общност в рамките на детските градини, включени в програмата, както и на подкрепяща, приемна, безопасна, мултикултурна, интерактивна среда.

Изработени и споделени иновативни практики за провеждане на дейности с децата и семействата в и извън детската градина/училището и за насърчаване на двигателната активност на децата.

4. ОБХВАТ НА ПРОГРАМАТА

Програмата се изпълнява на територията на Република България.

5. БЕНЕФИЦИЕНТИ

Бенефициенти по програмата могат да бъдат държавни и общински детски градини. Допустими партньори по модул 2 – частните детски градини, които могат да се включват в дейностите, но средствата се изразходват само от бенефициентите по програмата.

6. ДЕЙНОСТИ ПО ПРОГРАМАТА

Дейностите по програмата са обособени в три модула, както следва:

Модул 1: „Хубаво е в детската градина“ с бюджет 300 000 лв., в т. ч. и средства за дейности за публичност и информиране.

Модул 2: „Иновативна детска градина“ с бюджет 100 000 лв., в т. ч. и средства за дейности за публичност и информиране.

Модул 1: „Хубаво е в детската градина“

Описание на дейностите

Дейностите по модула са приложими само за деца, които постъпват за първи път в детска градина и към техните родители. По модула е допустимо изпълнението на следните дейности:

1. Изграждане на подкрепяща, приемна, безопасна, мултикултурна, интерактивна среда – до 50% от размера на проектното финансиране.

2. Създаване на условия за работа със семейната общност в рамките на детската градина – до 20% от размера на проектното финансиране.

3. Изработване и прилагане на ефективни мерки за осигуряване на плавен преход на детето от семейната среда към детската градина – до 20% от размера на проектното финансиране.

4. Организиране на събирания за споделяне на опит в рамките на детската градина, в т.ч. и със семейната общност – до 10% от размера на проектното финансиране.

В проектните предложения дейностите може да бъдат планирани и изпълнявани в предложената последователност и съдържание, но може да бъдат допълвани с дейности, инициирани от детската градина в съответствие с конкретните потребности, за които не се изисква допълнително финансиране.

В проектните предложения и при изработването на мерки за осигуряване на плавен преход на детето от семейната среда към детската градина може да бъдат предвидени алтернативни форми на взаимодействие, както и мерки за реадаптация, които

да се прилагат при временно преустановяване на посещенията на детски градини или при по-продължително отсъствие на дете/деца.

Принципи на финансиране

Финансирането трябва да съответства на планираните от детската градина дейности.

Допустими разходи за изграждането на подкрепяща, приемна, безопасна, мултикултурна, интерактивна среда са закупуването на книги за методическа подкрепа на учителите (свързани с целите на проекта), за книги и играчки за децата, материали за обогатяване на средата (в съответствие с целите на проекта), средства за закупуване на материали и консумативи за изпълнение на проектните дейности.

Допустими разходи за създаването на условия за работа със семейната общност в рамките на детската градина са: закупуване на материали за изграждане/обогатяване на „стая на семейството“, за провеждане на срещи с родителската общност.

За допустими разходи за изработването и прилагането на ефективни мерки за осигуряване на плавен преход на детето от семейната среда към детската градина се считат разходите за възнаграждения на педагогически специалисти (детски учител и психолог) за изработването на организационни и педагогически планове/програми за извършването на приема на децата и последващото включване на родителската общност в дейности на детската градина.

В рамките на организирането на събирания за споделяне на опит в рамките на детската градина, в т.ч. и със семейната общност са допустими разходите, свързани с провеждане на срещи на целия педагогически колектив, а при възможност и с участието на семейната общност, на детската градина за представяне, споделяне и усъвършенстване на прилаганите мерки по програмата (не се включват разходи за командировки).

При представянето на проектното предложение се предоставя списък на книгите, материалите и средствата, които се предвижда да бъдат закупени по проекта, като тяхното съответствие с целите на програмата се оценява от регионалната комисия.

В средствата за възнаграждения се включват и средствата за осигурителни вноски за сметка на работодателя.

Допустимо максимално финансиране

До 2000 лв. за едно проектно предложение. Всяка детска градина има право да

участва само с едно проектно предложение по програмата.

Оценяване на проектите

Оценяването на проектите предложения се извършва от регионална комисия, определена със заповед на началника на РУО, а класирането им – от национална комисия в МОН, назначена със заповед на министъра на образованието и науката.

В срок до 20 юни 2021 г. регионалната комисия представя в МОН протоколите с оценки на всяко проектно предложение. Протоколите се изпращат в дирекция „Съдържание на предучилищното и училищното образование“ в електронен вид, подписани с електронен подпис, както и по електронната поща във формат Excel. Протоколите се изготвят и на хартиен носител, като се подписват от регионалната комисия и се съхраняват в РУО.

В срок до 30 юни 2021 г. националната комисия изготвя предложение за класиране и публикува на електронната страница на МОН проектосписъците с класираните, некласираните и недопуснатите до класиране проектни предложения. Националната комисия има право да не се съобрази с оценките, поставени от регионалните комисии, когато са налице обективни обстоятелства за това.

В срок до 5 работни дни от датата на публикуване на електронната страница на МОН на проектосписъци с класираните, некласираните и недопуснатите до класиране проектни предложения детските градини може да подават възражения относно публикуваното предложение за класиране, както и за отстраняване на технически пропуски.

Не по-късно от 30 юли 2021 г. комисията предлага на министъра на образованието и науката за одобряване списъка с класираните проекти.. Средствата се предоставят на детската градина чрез финансиращия орган.

Подаването и оценяването на проектите предложения може да се извършва и по електронен път, като РУО уведомяват детските градини за тези възможности.

Критерии за оценка

- спазване на административните изисквания за включване в програмата;
- съответствие между обосновката на необходимостта от финансиране и предвижданите разходи;
- спазване на принципите на икономичност и ефикасност;

- иновативност на предложението;
- устойчивост и мултиплициране на резултатите от реализирането на проектното предложение.

Процедура – изисквани документи и срок на подаване

Детската градина подготвя проектно предложение, което се обсъжда и одобрява от педагогическия съвет на детската градина, подписва от директора и се подпечатва с печата на детската градина.

Документацията за кандидатстване съдържа попълнен формуляр, автобиографии на членовете на екипа по проекта и др.

В срок до 5 юни 2021 г. детските градини подготвят проектно предложение съгласно формуляра за участие и го изпращат за оценяване в РУО на хартиен носител или в електронен вид, ако са подписани с електронен подпис.

Документацията, която удостоверява провеждането на дейностите по програмата, се съхранява в детската градина за срок от три години.

Модул 2: „Иновативна детска градина“

Описание на дейността

Дейностите по модула са насочени към подкрепа на прилагането и популяризирането на добри практики при работата по иновативни проекти, с които се цели повишаване качеството на предучилищното образование. По модула е допустимо изпълнението и финансирането на следните дейности:

1. Създаване на условия и изграждане на среда за реализиране на иновативни проекти, както и за прилагане на иновативни и авторски програмни системи, в т.ч. наемане на други педагогически специалисти за провеждане на дейности, които са извън професионалните компетентности на учителите в детската градина.

2. Изработване и споделяне иновативни практики за провеждане на дейности с децата и семействата в и извън детската градина/училището и за насърчаване на двигателната активност на децата.

В проектните предложения дейностите може да бъдат допълвани и надградани с други дейности, инициирани от детската градина, в съответствие с конкретните потребности, за които не се изисква допълнително финансиране, като това следва да е

описано в проекта.

Принципи на финансиране

Финансирането трябва да съответства на планираните от детската градина дейности.

Допустими разходи по дейност 1 са за обосновано необходими материали и средства за реализиране на иновативния проект на съответната детска градина, както и за прилагане на иновативни и авторски програмни системи. Обосновано необходими са онези материали и средства, без които е невъзможно изпълнението на иновативния проект. По тази дейност са допустими и разходи за възнаграждения на наети други педагогически специалисти за провеждане на дейности, които са извън професионалните компетентности на учителите в детската градина. В тази връзка за изпълнение на дейността не може да бъдат назначавани педагогически специалисти от детската градина.

Допустими разходи по дейност 2 от модула са средствата за провеждане/участие в срещи на целия педагогически колектив, а при възможност и с участието на семейната общност, на детската градина за представяне, споделяне и усъвършенстване на прилаганите мерки по програмата (в т.ч. разходи за командировки).

При представянето на проектното предложение се предоставя концепция за изпълнението на иновативния проект, която задължително включва описание на иновацията, план-график за изпълнението на проекта и очакваните резултати (не само за екипа на детската градина, но и за децата) от неговото изпълнение или иновативна и авторска програмна система, като тяхната приложимост се оценява от регионалната комисия.

В средствата за възнаграждения се включват и средствата за осигурителни вноски за сметка на работодателя.

Детските градини участват едновременно и в двете дейности и не е допустимо изпълнение само на една от двете дейности. За сметка на проекта може да се заплащат разходи за командировка на учители от други детски градини, на които ще бъдат представяни иновативните практики.

Командировъчните разходи не могат да бъдат повече от 10% от общата стойност на проекта.

При изработването на проектните предложения следва да се имат предвид и да се

планира провеждането на дейностите, свързани с представяне на добри практики, в електронна среда, ако събиранията не са допустими.

Допустимо максимално финансиране

До 3500 лв. за едно проектно предложение. Всяка детска градина има право да участва само с едно проектно предложение по програмата.

Оценяване на проектите

Оценяването на проектите предложения се извършва от регионална комисия, определена със заповед на началника на РУО, а класирането им – от национална комисия в МОН, назначена със заповед на министъра на образованието и науката.

В срок до 20 юни 2021 г. регионалната комисия представя в МОН протоколите с оценки на всяко проектно предложение. Протоколите се изпращат в дирекция „Съдържание на предучилищното и училищното образование“ в електронен вид, подписани с електронен подпис, както и по електронната поща във формат Excel. Протоколите се изготвят и на хартиен носител, като се подписват от регионалната комисия и се съхраняват в РУО.

В срок до 30 юни 2021 г. националната комисия изготвя предложение за класиране и публикува на електронната страница на МОН проектосписъците с класираните, некласираните и недопуснатите до класиране проектни предложения. Националната комисия има право да не се съобрази с оценките, поставени от регионалните комисии, когато са налице обективни обстоятелства за това.

В срок до 5 работни дни от датата на публикуване на електронната страница на МОН на проект списъци с класираните, некласираните и недопуснатите до класиране проектни предложения детските градини може да подават възражения относно публикуваното предложение за класиране, както и за отстраняване на технически пропуски.

Не по-късно от 30 юли 2021 г. комисията предлага на министъра на образованието и науката за одобряване списъка с класираните проекти.

Подаването и оценяването на проектите предложения може да се извършва и по електронен път, като РУО уведомяват детските градини за тези възможности.

Критерии за оценка

- спазване на административните изисквания за включване в програмата;

- съответствие между обосновката на необходимостта от финансиране и предвижданите разходи;
- спазване на принципите на икономичност и ефикасност;
- иновативност на предложението;
- устойчивост и мултиплициране на резултатите от реализирането на проектното предложение.

Процедура – изисквани документи и срок на подаване

Детската градина подготвя проектно предложение, което се обсъжда и одобрява от педагогическия съвет на детската градина, подписва от директора и се подпечатва с печата на детската градина.

Документацията за кандидатстване съдържа попълнен формуляр, автобиографии на членовете на екипа по проекта и др.

В срок до 5 юни 2021 г. детските градини подготвят проектно предложение съгласно формуляра за участие и го изпращат за оценяване в РУО на хартиен носител или в електронен вид, ако са подписани с електронен подпис.

Документацията, която удостоверява провеждането на дейностите по програмата, се съхранява в детската градина за срок от три години.

7. ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА И ИНДИКАТИВНИ ПАРАМЕТРИ

- 200 детски градини, реализирали дейности по програмата.
- 2500 деца, включени в дейности по програмата.
- 200 педагогически специалисти.

8. МОНИТОРИНГ

Организирането, оценяването и проследяването на изпълнението на проектните дейности ще се осъществяват на национално и на регионално равнище.

На национално равнище наблюдението на програмата ще се извършва от МОН. На регионално равнище ще се осъществява от РУО чрез публикуване и изпращане на информация за програмата на допустимите бенефициенти, приемане и оценяване на проектните предложения, както и проследяване на изпълнението на дейностите. До 30

юни 2022 г. РУО отчита изпълнението на програмата за съответната област. Отчетите за изпълнението на програмата се изпращат в дирекция „Съдържание на предучилищното и училищното образование“ в електронен вид, подписани с електронен подпис, както и по електронната поща във формат Excel.

Мониторингът може да се осъществява чрез:

- тематични и текущи проверки на място;
- проверки на представени документи;
- анкети, срещи, разговори с ученици, учители, ръководства на училищата, педагогически съветници и родители.

За резултатите от извършения мониторинг се изготвя доклад за посещение на място, който съдържа оценка за изпълнението на дейностите и степен на постигане на очакваните резултати от програмата.

На национално равнище наблюдението ще се осъществява чрез извършване на класиране на проектните предложения, както и чрез обобщаване на информацията от регионалните отчети. В срок до 31 август 2022 г. се изготвя отчет за изпълнението на програмата, който се одобрява от министъра на образованието и науката и се публикува на електронната страница на МОН.

При неусвояване на предоставените средства до 31.05.2022 г., същите се възстановяват по бюджета на първостепенните разпоредители с бюджет (ПРБ) в срок до 31.08.2022 г. ПРБ подава в МОН отчет за получените и изплатените средства по програмата.

За извършване на гореописаните дейности се определят съответно регионални и национална комисии. Регионалните комисии се определят от началника на РУО, а националната – от министъра на образованието и науката.

9. ДЕМАРКАЦИЯ

Средствата по националната програма не могат да се използват за дейности, финансирани от фондовете на Европейския съюз, друго национално финансиране, както и други донорски програми.